

Елин Пелин

Бялката на нане Вуте

Тоя сняг, гдето падна толко рано и затрупа селото, макар и на берет, много хора загрижи, защото със снега иде и студът, а откъм дръвца тая година хората хич ги няма. Гората забранена, пък и горският се улучи лош човек, не дава пиле да прехвъркне нататък. Снегът издайник, всяка дияра по него се познава, не може човек да иде тояга да си отсече, поне за избора да има, защото опозицията навирила глава, насреща ѝ се не излиза.

Само нане Вуте се радва, гледа навън през малкото стъкло на закнижения прозорец, трие ръце и нетърпеливо чака Коле кюркчията да му донесе закърпен кожуха.

Рано е. Не се е съмнало още. Трите малки още спят, а големият Вутев син Тото, деветгодишно хлапе, седи зад печката, обува си цървулите, подсмърча и поглежда паницата с топлата попара, която майка му сложи на земята пред него. Настрани лежи торбенцето с книжките.

Стрина Вутевица, с ръце, мушнати в пазухата на кожухчето, излезе навън и бързо се върна свита и премръзнала.

– Ох, синко – обърна се тя към Тото, който вече лакомо сърбаше топлата попара, – корав лебец и изварка, полята с вряла солена водица – как ли ще идеш на това пусто училище. То какъв студ е! Ще ми премръзнеш, майка.

– Хайде, хайде, недей го глези. Студ не студ, нека върви да се учи, говедото – обърна се сърдито Вуте.

– Ами къде е училището, бе Вуте! Я си помисли – час бие детето дотам! Пустия му наш колибарски живот!

– А, лошо му е на тоя чист въздух! Я го гледай, на прасе прилича, зачервил се като чукундур.

– Да му се не знае и чистият въздух, и сичкото – промърмори гузно стрина Вутевица и помилва Тото по рошавата глава.

Тото мълчаливо сърбаше попарата и бързаше.

– Па слушай, хей – обърна се баща му към него, – като минеш през Заини – колиби, отбий се да кажеш на Коле, да ми донесе кожуха. Чу ли?

– Нека мине пряко, бе човече, защо да се отбива през Заини колиби. Къде ти са пустите му Заини колиби!

– Да се отбие... Каква му е работата. Ловци излизат. Ще ми намерят бялката. Аз съм се сврял в къщи като котка, без кожух – къде?

– Да ти се не види и бялката, и чудото... То барем да я хванеш, ами саде ходиш да мръзнеш и да плашиш животното.

– А, какво се зъбиш! Петстотин лева ѝ е кожата! Ех... Паднаха

пустите му кожи. Хиляда бяха.

Тото се наяде, прекръсти се, стана, поизтърси се, облече скъсаното кожухче, тури капицата, обрамчи торбето с книжките и тръгна. Майка му уви ушите му с някакво скъсано чердженце и го изпрати.

– Тате, ще мина край нане Коле – рече той, като излезе из вратата.

Стрина Вутевица излезе в пруста да меси, а нане Вуте, седнал със свити крака на земята, пак залепи очи на малкото стъкло.

До него се приближи котката и галено се тръкна о дрехите му.

– Кога ли ще ти откъсна опашката, крадло – изръмжа Вуте и я бутна с крака, та я отхвърли чак до вратата. Котката го погледна виновно, облиза се, отиде до печката и почна да лиже паницата на Тото.

Малките, които още спяха, се разшаваха под чергата. Подир малко Коле донесе кожуха, изпуши една цигара и си отиде. Нане Вуте се облече, взе в една торба половин самун, уви си ушите с шала, взема брадвата и бързо излезе.

– Отивам – обади се той на жена си, като надникна в пруста.

– Що не напои овцете, що им не турна шумица? Ще изпукат – викна тя след него, ала Вуте вече бе излязъл и бързаше към гората.

Вуте бе хванал дирите на бялката още когато първият сняг запраши земята. Да видим сега у дебелия ходила ли е и в коя хралупа се крие.

Нане Вуте нагази в рядката гора. Сняг до колене, чист, бял. Високите дъбаци, натежнели, мълчат, поглеждат се и крият нещо. Вуте тръгна между тях с наведена глава и почна да душка като куче. С ръце, мушна ти под кожуха, с брадва, закачена на лакът, той вървеше с мъка из дебелия замръзнал сняг, спираше се, оглеждаше, търсеше, заничаше и пак тръгваше. Пък и студено беше. По мустаците му нависна лед.

Отведнъж той спря, отстъпи няколко крачки заднишком и се наведе ниско. По помръзналата кора на снега се редяха следи от меки, прилични малко на котешки стъпки, но с разперени пръсти и с тънки дълбоки дупки от остри нокти.

– Те я, женката, тя е – проговори сам на себе си нане Вуте и сърцецо му заби, да изхвъркне.

Като разгледа внимателно наоколо, той предпазливо тръгна по следите. Тук-там, там-там, обиколи цялата гора, мина дол, мина два, все по следите. Най-после пред него се изпречи стара бука с хралупат дънер. Приблужи се нане Вуте предпазливо, разгледа долу в дънера малка дупка, а пред нея свършват дирите на бялката. Разви полека нане Вуте шала, запуши дупката. Разгледа след това отвсякъде дънера, видя друга дупка отгоре, вдигна се полека на пръсти и запуши и нея с капата. След

това извади хляба от торбата, отсече една лескова пръчица, направи обръч, отвори с него устата на торбата и я заложил хубаво пред долната дупка, като разрина хубаво снега. Краищата на торбата закова хубаво с колчета.

Като свършил тая работа, нане Вуте завъртя брадвата и почна силно да бие и да чука по хралупатия дънер. Подир малко капанът почна да шава. Нане Вуте захвърлил брадвата, спусна се, легна цял въз торбата и я затисна с ръце.

Хвана се, пустата му бялка! На бърза ръка се хвана.

Одра й кожата щастливият нане Вуте и засмян до уши се озова с нея чак у Змеини колиби, да се похвали.

Пийна що пийна там с приятели, а привечер дочака на пътя Тото, като се връщаше от училището, и заедно пристигнаха в къщи.

– Е, видя ли сега? – викна весело той на стрина Вутевица. – Нали ти казах.

И той извади от пазухата си едно шишенце с ракия, което бе взел от Змеини колиби, и й даде да се почерпи.

След това разпъна хубаво кожата с клечки, закачи я под стряхата да се ветрее и съхне и се прибра на топло при децата си, разположен и весел.

Сутринта рано-рано нане Вуте стана и най-напред отиде да се порадва на кожата.

Но кожата я нямаше.

По снега пред къщата личеше някаква кървава за-влечена следа. Тръгна по нея изплашен нане Вуте и що да види! Близо при кочината стоеше разкъсана на парчета и разскубана хубавата кожа на бялката, а край нея котката, залисана, още дърпаше нещо с нокти и зъби.

Нане Вуте, озверен, пристъпи тихо, прехапа език, посегна с косматата си ръка, хвана котката за шията и я вдигна. Задърпа се животното, замяка.

– Тото – развика се със страшен глас Вуте. – Тото, дай газеничето и кибрита! Тото изскокна изплашен.

– Дай газеничето и кибрита. Скоро! Тото изтича и донесе малко текиено съдче и кутийка кибрит.

– Защо бе, тате, защо? – завика детето, като видя как котката се мята в коравата ръка на баща му.

– Поливай, поливай... излей всичката газ – кресна баща му и клекна на снега.

Жестоко детско любопитство озари с дива усмивка лицето на Тото.

Той грабна тенекиеното съдче и изля газта върху котката и върху ръката на баща си.

– Драсни кибрит и я запали!

Тото драсна една клечка и когато тя пламна хубаво, приближи я до увисналата опашка на мократа от газ котка. Избухна пламък и обхвана отведнъж нещастното животно.

Вуте я захвърли настрана и завря бързо ръката си в снега, защото и тя бе се малко подпалила.

Котката измечи ужасена, завъртя се безумно върху снега и пламтяща хукна през двора и се шибна в плевника.

Вуте се спусна след нея. Но от вратата на плевника се показва дим и докато нане Вуте приближи, избухна пламък.

Завика нане Вуте, изплака уплашен Тото, изскокна и стрина Вуте-вица, но... що да види – цялата плевня гореше. Огнени езици излизаха из незамазаните, плетени от пръти стени и лижеха сламения покрив, отрупан със сняг.

КРАЙ

© 1936 Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5401>]